

Kerncijfers over de Omzetontwikkeling in Foodservice 2010-2016

**zoals gepubliceerd in
FSXS Jaarboek FoodserviceXs Essentials 2017**

2016: Omzetstijging zet door

In 2016 laten nagenoeg alle segmenten binnen foodservice een waardegroei zien. Het jaar 2015 was het omslagjaar naar omzetstijging, na een lange reeks jaren met omzetsdalingen.

In de eerste negen maanden van 2016 steeg de waarde van producten, die ingekocht worden via groothandels, met 1 à 1,5% ten opzichte van 2015. Een sterkere groei zit in de inkoop van horeca en catering bij retailers. Deze inkoopstroom is nog relatief klein, maar door online bestelgemak en een goede distributie neemt inkopen bij supermarkten en andere retailers in populariteit toe bij kleine horeca, bedrijven en instellingen.

De totale waarde van producten aan eten en drinken, ingekocht via grossiers en retailers, steeg in foodservice met 2,7%. Het goede weer en een veilig klimaat waren goed voor de binnenlandse horecabestedingen. Meer variëteit in het aanbod in horeca en onderweg stimuleerde de consument om buitenshuis te eten, te drinken of te snacken. Lunchen buiten de deur remde enigszins de bestedingen in bedrijfscatering.

Horeca

Het weer was in de zomer van 2016 wisselend maar gemiddeld prima voor buitenshuis verblijf. Onrusten in het buitenland hebben bovendien de keuze voor vakanties in eigen land gestimuleerd. Met het gestegen vertrouwen in de economie en de toename van koopbereidheid van consumenten zijn uitgaven aan eten en drinken toegenomen.

Binnen de logiesector lieten in 2016 vooral campings en bungalowparken een stijging zien in foodservice. De hotels profiteerden een jaar eerder al van de aantrekkende internationale zakelijke markt en zagen in 2016 een beperkte toename in bestedingen aan eten en drinken.

De restaurants zien een toename aan boekingen maar moet de gestegen bezoekersaantallen delen met meer concurrenten. Het restaurantaanbod verruimt en voor elk budget is genoeg keuze voor wie een bijzonder smaakbeleving zoekt. Keukens met lokale ingrediënten en authentieke recepturen kennen een grote belangstelling.

De fastservicesector groeit opmerkelijk. De behoefte aan een snelle hap zit echter niet zozeer in de traditionele cafetaria's maar meer in lunchrooms en nieuwe eetconcepten die inzetten op meer gezonde en verantwoorde producten.

Na een sanering onder traditionele cafés kiest de drankensector van deze tijd voor een specialisatie om zich te onderscheiden: speciaalbieren, cocktails, koffie- en theespecialiteiten e.d. De drankensector liet enige jaren een krimp zien maar vertoont voor het tweede opeenvolgende jaar een groei.

Leisure

In 2016 zit er ook groei in de bestedingen bij horeca bij sport en recreatie. Meer vakanties in eigen land bij goed weer heeft recreatieve bestedingen gestimuleerd. Een professionalisering bij horeca-exploitaties bij bedrijven in het Leisure segment geeft een verschuiving naar hoger geprijsde consumpties.

Catering

Met het herstel van de Nederlandse economie en de stijging van de werkgelegenheid is het aantal potentiële lunchgebruikers in bedrijfsrestaurants gestegen. Lunchen op het bedrijf is echter niet vanzelfsprekend. Werktijden zijn anders dan vroeger, het 'nieuwe werken' zet door, en het aanbod onderweg en in nabije horeca voelt concurrerend voor bedrijfscaterers. In 2016 gingen de foodservice-bestedingen in bedrijven minder hard omhoog dan in de horeca.

De eet- en drinkvoorzieningen in instellingen ondervinden nog steeds het effect van centrale bezuinigingen. In ouderenzorg was in eerdere jaren een krimp door herstructurering van verzorg- en verpleeghuizen. In 2016 zijn bezuinigingen in andere instellingen zichtbaar. Minder patiëntdagen, meer thuisverpleging en minder medewerkers. De verschuiving naar kleinschalige woon-zorg-locaties geeft ook een inkoopverschuiving van traditionele groothandels naar supermarkten en onlinespecialisten. Voor het totale marktsegment Instellingen is in 2016 sprake van een lichte daling aan eten en drinken.

Onderwijs ziet in de stijging van foodservicebestedingen dat studenten zich niet laten afschrikken door het prijskaartje van luxe belegde broodjes of de betere koffie in inpanidige koffiecades.

Onderweg

Tankshops op benzinstations moeten met vooral van gehaaste zakelijke rijders, beroepschauffeurs en rokers hebben. Ook deze groep wordt kritischer op het food- en drankaanbod toe. Op prijs leggen pompshops het af tegen nabijgelegen retail en fastservice. Voor foodservice in Petrol is geen stijging gemeten.

Een groei zit in de facilitaire horeca bij openbaar vervoer.

Recreatief winkelen geeft in 2016 een bestedingsgroei in horeca bij detailhandel.

Waardeontwikkeling omzet in foodservice

update feb 2016

	x mln euro		ontwikkeling t.o.v. voorgaand jaar (in %)					via grossiers** via retail***		Totaal
	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015ret	2015
Foodservice	17.476	17.817	-1,6%	0,8%	-1,1%	-2,5%	-0,1%	1,5%	8,6%	2,0%
HORECA	10.659	10.950	-2,4%	0,4%	-0,8%	-2,2%	0,7%	2,4%	6,6%	2,7%
Logiessector	1.672	1.732	-0,6%	4,6%	0,9%	-1,2%	2,7%	3,2%		3,6%
Restaurantsector	4.939	5.111	-3,8%	0,8%	0,0%	-2,9%	0,6%	3,4%		3,5%
Drankensector	1.756	1.779	-2,3%	-3,6%	-2,2%	-2,8%	1,3%	0,7%		1,3%
Fastservicesector	2.291	2.329	-0,8%	0,1%	-2,6%	-1,1%	-0,7%	1,2%		1,6%
LEISURE	1.219	1.246	-0,1%	1,5%	-0,8%	-1,2%	1,0%	2,0%	6,6%	2,2%
Foodservice bij Sport	655	665	-1,7%	1,3%	-2,6%	0,4%	1,8%	1,1%		1,4%
Foodservice bij Recreatie	564	582	1,8%	1,7%	1,5%	-3,0%	1,1%	3,0%		3,1%
CATERING	3.174	3.164	-1,3%	-0,7%	-1,8%	-2,9%	-1,3%	-1,5%	19,1%	-0,3%
Bedrijven	1.551	1.561	-3,1%	-1,0%	-2,4%	-2,0%	-0,3%	0,2%		0,6%
Instellingen	1.168	1.143	-0,5%	-2,3%	-2,7%	-4,9%	-3,4%	-4,8%		-2,2%
Onderwijs	231	236	3,5%	1,8%	1,5%	-1,6%	0,8%	0,9%		2,1%
Transport	223	224	4,6%	10,9%	4,5%	1,0%	0,4%	0,6%		0,6%
ONDERWEG	2.424	2.456	0,8%	4,3%	-1,3%	-3,8%	0,0%	1,3%	4,4%	1,3%
Benzinestations	1.631	1.626	0,0%	5,0%	-3,7%	-4,2%	-4,9%	-0,3%		-0,3%
bij Vervoer, facilitaire horeca	365	386	3,6%	1,5%	2,9%	0,6%	1,6%	5,8%		5,7%
bij Detailhandel, facilitaire horeca	429	445	2,3%	3,7%	5,5%	-5,5%	0,5%	3,7%		3,8%

t/m okt 2016

	via grossiers**	via retail**	Totaal	x mln euro
	2016 YTD	2016ret	2016*	2016 estim *
	1,5%	20,3%	2,7%	18.303
	1,7%	19,8%	3,1%	11.287
	0,7%		1,7%	1.761
	1,3%		2,8%	5.253
	1,7%		3,1%	1.834
	3,3%		4,8%	2.440
	1,4%	23,6%	2,6%	1.279
	-0,1%		1,8%	676
	3,2%		3,5%	602
	0,1%	24,8%	1,8%	3.220
	2,3%		2,8%	1.604
	-4,6%		-0,4%	1.138
	2,7%		3,1%	244
	4,0%		4,0%	233
	2,5%	3,4%	2,5%	2.518
	0,9%		0,9%	1.641
	4,0%		4,0%	401
	7,1%		6,9%	475

Waarde-ontwikkeling eten en drinken, waarvan de inkoop via grossiers en via retail.

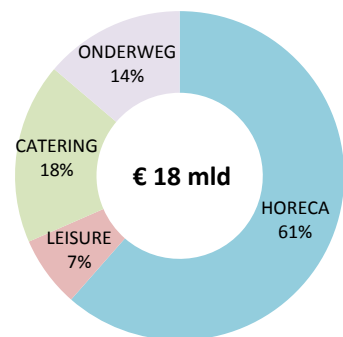
* voorlopig cijfer 2016.

** Ontwikkeling volgens Foodservicemonitor Foodstep.

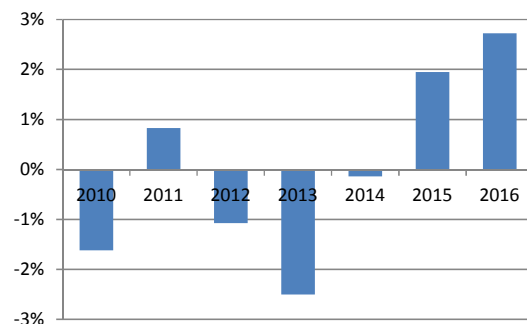
De Foodservicemonitor volgt de waarde van eten en drinken hoofzakelijk via groothandelsbronnen.

*** Schatting: stijgende inkoop via supermarkten, slaggers, bakkers en boeren.

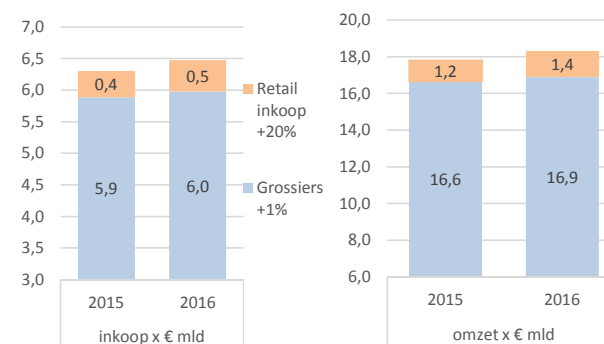
grafiek1:
Verdeling Omzet Foodservice

grafiek2:
Waarde ontwikkeling Foodservice (% t.o.v. voorgaand jaar)

grafiek3:
Blurring inkoopkanaal van Horeca en Catering

Toelichting Foodstep op meting Omzetwaarde

Ontwikkeling waarde eten en drinken in Foodservice

Foodstep brengt de ontwikkelingen in de foodketen van producent tot eindverbruiker in kaart.

De informatie komt voornamelijk uit de foodserviceketen zelf, te weten uit groothandels- en horecaketens, cateraars, eigen onderzoek naar productgebruik in horeca en catering, en statistieken van brancheorganisaties.

Foodstep gaat uit van de bestedingen aan eten, drinken en tabak in foodservice met uitzondering van zaalverhuur, entreegelden en logies, inclusief btw.

Jaarboek omzet 2016

Voor dit jaarboek zijn de statistieken van de Foodservicemonitor van Foodstep. Dat wil zeggen dat de groeicijfers grotendeels gebaseerd zijn op de waardebeweging van de productstroom van grossiers naar horeca en catering van januari t/m begin oktober.

Voor het deel aan productwaarde dat buiten deze reguliere inkoopstroom loopt, is een aanvullende schatting gemaakt. De stijgende inkoop van kleinschalige horeca, bedrijven en instellingen via supermarkten, slaggers, bakkers en boeren geeft samen met de bestelwaarde bij grossiers de totale omzetontwikkeling.

Verschillen met CBS

Het CBS maakt omzetstatistieken van de horeca, dat wil zeggen van hotels (inclusief overnachtingen), restaurant en cafés. Foodstep rapporteert over het gehele foodkanaal, inclusief consumpties die verkocht worden door benzinestations en horeca bij detailhandel, dagrecreatiebedrijven, sport en vervoer.

Foodstep kijkt verder dan alleen naar de traditionele horeca. Ook horecavoorzieningen in bedrijven met een andere hoofdactiviteit (recreatie, detailhandel, sport) worden als horecawaarden gemeten. Alle bedrijven die door foodservicegroothandels worden bediend, worden als foodserviceoutlet aangemerkt. Bij bedrijfsrestaurants is dat niet alleen wat uitbesteed is aan cateraars maar zijn dat ook de voorzieningen die in eigen beheer worden geëxploiteerd.

Het CBS baseert de bedrijfstypering van een bedrijf op de inschrijving van dat bedrijf bij de Kamer van Koophandel. Daarbij geldt een zwaartepuntbenadering. Ligt het zwaartepunten van de onderneming op retail, dan zit het bedrijf niet in de horecastatistieken, en heeft een horecabedrijf shopverkoop als nevenactiviteit dan wordt totale omzet naar als omzet van horeca toegewezen.

Afgelopen jaren zijn diverse eet-/drinkconcepten ontwikkeld op het randgebied van horeca - recreatie - detailhandel - vervoer. Succesvolle concepten zijn uitgebreid en in bedrijfsbelang toegenomen.

In het meetellen van deze instroom verschillen Foodstep en CBS.

Ad Omzet eten en drinken in foodservice (mln euro, incl BTW)

Wat hoort waar ? (kanaalindeling omzetcijfers Foodstep)

x mln euro	2014	2015	2016*	2015	2016
Foodservice	17.476	17.817	18.303	2,0%	2,7%
HORECA	10.659	10.950	11.287	2,7%	3,1%

	2014	2015	2016		
Logiessector	1.672	1.732	1.761	3,6%	1,7%
Hotelsector					
Hotel/Motel					
Bed & Breakfast					
Verblijfrecreatie					
Camping					
Vakantiehuizen/Appartementen					
Herberg/Jeugdherberg					

	2014	2015	2016		
Restaurantsector	4.939	5.111	5.253	3,5%	2,8%
Aziatisch restaurant					
Restaurant (nationale keuken), incl selfservice					
Restaurant buitenlandse keuken, incl pizzeria					
Eetcafé					
Creperie/Pannenkoekenhuis					
Event-/Party-catering					

	2014	2015	2016		
Drankensector	1.756	1.779	1.834	1,3%	3,1%
Bar / cafe					
Koffie-/theehuis					
Zalen-/Partycentrum					
Ontmoetingscentrum					
Discotheek, nachtclub ed					
Strandbedrijf, recreatiemeer					

	2014	2015	2016		
Fastservicesector	2.291	2.329	2.440	1,6%	4,8%
Ijssalon					
Cafetaria/snackbar					
Internationale fastfoodketen					
Shoarma/ Grillroom /Kebab					
Lunchroom, broodjeszaak					

	2014	2015	2016		
LEISURE	1.219	1.246	1.279	2,2%	2,6%
Foodservice bij Sport	655	665	676	1,4%	1,8%
Foodservice bij Recreatie	564	582	602	3,1%	3,5%

x mln euro	2014	2015	2016*	2015	2016
Foodservice	17.476	17.817	18.303	2,0%	2,7%
CATERING	3.174	3.164	3.220	-0,3%	1,8%

	2014	2015	2016		
Bedrijven	1.551	1.561	1.604	0,6%	2,8%
5-49 werknemers					
50-99 werknemers					
100-499 werknemers					
500+ werknemers					

	2014	2015	2016		
Instellingen	1.168	1.143	1.138	-2,2%	-0,4%
Ziekenhuis					
Ouderenzorg					
Instellingen Geestelijke Gezondheidszorg					
Instellingen Gehandicaptenzorg					
Penitentiaire Inrichting					
Kazernes					

	2014	2015	2016		
Onderwijs	231	236	244	2,1%	3,1%
Voortgezet Onderwijs					
MBO					
HBO/WO					

	2014	2015	2016		
Transport / Inflightcatering	223	224	233	0,6%	4,0%

	2014	2015	2016		
ONDERWEG	2.424	2.456	2.518	1,3%	2,5%

Waarde-ontwikkeling eten en drinken, waarvan de inkoop via grossiers en via retail.

* voorlopig cijfer 2016.

** Ontwikkeling volgens Foodservicemonitor Foodstep. t/m okt 2016

De Foodservicemonitor volgt de waarde van eten en drinken hoofzakelijk via groothandelsbronnen.